

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NAM CẦN THƠ

ThS. Nguyễn Thị Thanh Trúc

BÀI GIẢNG
TÀI NGUYÊN THIÊN NHIÊN
VÀ MÔI TRƯỜNG

Trình độ: Đại học

Ngành: Quản lý tài nguyên và môi trường

Cần Thơ – 2016

LƯU HÀNH NỘI BỘ

LỜI MỞ ĐẦU

Việt Nam là một trong những quốc gia có nguồn tài nguyên thiên nhiên phong phú và đa dạng trên thế giới. Tài nguyên thiên nhiên là một trong những yếu tố nguồn lực đầu vào của quá trình sản xuất. Xét trên phạm vi toàn thế giới, nếu không có tài nguyên, không có đất đai, không có nước hay tài nguyên sinh vật thì sẽ không có sản xuất và cũng không có sự tồn tại của con người. Tuy nhiên, do quản lý thiếu đồng bộ, công nghệ khai thác lạc hậu, nhất là việc khai thác, sử dụng nhiều nhóm tài nguyên chưa hợp lý... đang là những nguyên nhân dẫn đến lãng phí nguồn lực quốc gia, tài nguyên bị suy thoái, cạn kiệt, đe dọa sự phát triển bền vững của đất nước.

Để thấy rõ hơn điều này, học phần *Tài nguyên thiên nhiên và môi trường* được đưa vào chương trình giảng dạy cho sinh viên các ngành Quản lý môi trường của trường Đại học Nam Cần Thơ. Bài giảng *Tài nguyên thiên nhiên và môi trường* được biên soạn gồm 6 nội dung chính và được chia làm 6 chương như sau:

- Chương 1: Tổng quát về tài nguyên thiên nhiên
- Chương 2: Tài nguyên khoáng sản và năng lượng
- Chương 3: Tài nguyên khí hậu
- Chương 4: Tài nguyên đất
- Chương 5: Tài nguyên nước
- Chương 6: Tài nguyên sinh vật

Với mong muốn mang đến những kiến thức chuyên môn và phù hợp với thực tế, bài giảng được biên soạn dựa trên sự tham khảo có chọn lọc từ các tài liệu đã được xuất bản; các báo cáo của các Bộ, ngành có liên quan; các giáo trình, bài giảng từ các trường đại học khác và các tài liệu khác có liên quan.

Bài giảng là tài liệu sử dụng trong học tập và giảng dạy học phần Tài nguyên thiên nhiên và môi trường, đồng thời cũng là tài liệu dành cho các bạn sinh viên tham khảo cho các học phần có liên quan. Trong quá trình biên soạn bài giảng, tác giả đã rất cố gắng chọn lọc những thông tin cần thiết để người đọc dễ dàng tiếp cận, tuy nhiên không thể tránh khỏi những hạn chế nhất định, rất mong được sự đóng góp ý kiến từ các đồng nghiệp và các bạn sinh viên.

Xin trân trọng cảm ơn.

Tác giả

Nguyễn Thị Thanh Trúc

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt quá trình biên soạn bài giảng tác giả đã nhận được rất nhiều sự quan tâm, giúp đỡ từ Ban giám hiệu nhà trường, Quý thầy/ cô đang công tác tại Khoa kỹ thuật – công nghệ, trường Đại học Nam Cần Thơ, cũng như sự giúp đỡ từ các đồng nghiệp đã đóng góp các ý kiến quý báu cho việc hoàn thiện bài giảng từ hình thức đến nội dung.

Nhân đó, tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc đến Ban giám hiệu nhà trường đã tạo điều kiện thuận lợi để tôi hoàn thành công tác chuyên môn.

Xin gửi lời cảm ơn đến Quý thầy/ cô và bạn bè đã hỗ trợ, đóng góp ý kiến trong suốt thời gian biên soạn bài giảng.

Đồng thời tôi cũng gửi lời cảm ơn đến tác giả của các tài liệu, giáo trình, bài giảng mà tôi đã tham khảo và sử dụng để hoàn thiện bài giảng này. Các thông tin mà các tác giả cung cấp vô cùng hữu ích và cần thiết cho nội dung học phần.

Cũng xin gửi lời cảm ơn đến tất cả các bạn là sinh viên của Khoa Kỹ thuật – Công nghệ, các bạn là động lực để tôi cố gắng hoàn thành bài giảng này.

Trân trọng cảm ơn và kính chúc quý thầy/ cô, các bạn sinh viên luôn dồi dào sức khỏe!

*Tác giả
Nguyễn Thị Thanh Trúc*

LỜI CAM ĐOAN

Trong quá trình biên soạn bài giảng, tác giả đã tham khảo và sử dụng các tài liệu, giáo trình và bài giảng từ các tác giả khác và được liệt kê đầy đủ tại mỗi chương và cuối tài liệu này.

Tôi xin cam đoan rằng, các nội dung trong tài liệu đã được tôi chọn lọc và sử dụng lại phù hợp với chương trình giảng dạy của học phần **Tài nguyên thiên nhiên và môi trường** dành cho sinh viên trường Đại học Nam Cần Thơ, trong quá trình sử dụng tôi vẫn tuân thủ đúng nguyên tắc và giữ nguyên quyền tác giả.

Tác giả

Nguyễn Thị Thanh Trúc

DANH SÁCH CÁC TỪ VIẾT TẮT

TNTN	Tài nguyên thiên nhiên
CEC	Cation Exchange Capacity – Khả năng trao đổi Cation
IPCC	Intergovernmental Panel on Climate Change -Ủy ban Liên chính phủ về Biến đổi Khí hậu
VTV	Vườn thực vật
ĐDSH	Đa dạng sinh học
TCVN	Tiêu chuẩn Việt Nam
BVMT	Bảo vệ môi trường
XTNT	Xoáy thuận nhiệt đới
BĐKH	Biến đổi khí hậu
ĐTĐNT	Đất trồng đồi núi trọc